

İŞTE TKP'NİN ÇÖZÜMÜ

#6

EĞİTİM

İŞTE TKP'NİN ÇÖZÜMÜ

6- EĞİTİM

1923'te kurulan Cumhuriyet, ülkemizde yolumuzu yeniden çizerken eğitimi medresenin karanlığından, yoksul çocukları köyden çıkarmak için çok ileri bir adım oldu. Çağdaş okullar açıldı, okuma yazma bilmeyen on binlerce yurttaş harflerin, kelimelerin aydınlığıyla buluştu. Kız çocukları erkek çocuklarla beraber okulun yolunu tuttu, okumak, okul yolunda daha ileriye gidebilmek yoksul ve emekçi çocuklarının kurtuluşu için umutlu bir ışık yarattı. Öğretim birliği yasası, yaygın okuma yazma kampanyaları, karma eğitim, köy çocuklarını aydınlıkla, eleştirel düşünceyle buluşturan Köy Enstitüleri Cumhuriyet'in ilerici adımlarının ürünleri oldu.

Maalesef Cumhuriyetin bu ileri adımları uzun soluklu olamadı. Halktan ve onun aydınlanmasından ölesiye korkan sermaye sınıfı, iktidarını sağlama aldığı ölçüde atılan tüm kamucu ve ilerici adımlar tersine çevrilmeye başlandı. Nitelikli eğitim giderek zenginlerin parasını ödeyerek çocuğuna sağladığı olanağa dönüşürken, yoksul çocuğu giderek eğitim hakkından uzaklaştı. O günlerden bugüne gerici iktidarlar, tarikatlar, cemaatler aracılığıyla yıllar içinde artan bir karanlık, memleketin olduğu gibi eğitimin de üstüne çöktü.

12 Eylül darbesiyle birlikte eğitimin paralılaştırılması ve gericileştirilmesi hız kazandı. AKP'nin 20 yıllık iktidarında ise kamusal, bilimsel ve laik eğitime ilişkin ne varsa yerle bir edildi.

EĞİTİMDE ÖZELLEŞTİRME VE PİYASALAŞTIRMA

AKP'nin 20 yıllık iktidarında Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay yüzde 17'ler düzeyinden yüzde 5'lere kadar geriledi. Sermaye sınıfının hizmetinde olduğunu her fırsatta dile getiren AKP,

20 yıllık iktidarı boyunca devlet okullarında okuyan emekçi çocukları için ayırmadığı kaynakları özel okul patronlarına dağıttı. Arazi desteği verdi, vergi indirimi yaptı, yetmedi özel okula gönderilecek öğrenci başına para verdi. Eğitim alanında kârın tadını alan müteahhit patronların açtığı okulların sayısı çığ gibi arttı.

Bugün örgün eğitimde 53.260 devlet okulu bulunurken, bunların 13.501'ini özel okullar oluşturuyor. Yani geldiğimiz noktada özel okulların tüm okullar içerisindeki payı yüzde 25 arttı. Diğer taraftan örgün eğitimdeki yaklaşık 18 milyon öğrencinin 15 milyon 200 bini devlet okulunda okurken, 1 milyon 300 bini özel okullarda, yaklaşık 1 milyon 600 bini de açık öğretimde okuyor. AKP iktidara geldiğinde özel okullarda okuyan öğrencilerin oranı yaklaşık yüzde 2 iken, yine AKP tarafından bu oranın artırılması için patronlara destek verileceği ilan edilmişti. Görüldüğü gibi bugün özel okullarda okuyan öğrencilerin tüm öğrenciler içerisindeki oranı yaklaşık yüzde 7'yi bulmuş durumda.

EĞİTİMDE GERİCİ KUŞATMA

AKP'nin eğitim alanında yarattığı yıkımın bir diğer boyutu da özelleştirmeler ve paralı eğitime eşlik eden, bunlara alan açıp meşruiyet kazandıran gericilik oldu. AKP döneminde eğitim sistemi Gülen cemaatine, diğer cemaat ve tarikatlara, dinci vakıf ve derneklere teslim edilerek adım adım gericileştirildi.

Her mahalleye, sundukları kontenjanları dahi dolmayan imam hatip okulları açıldı. Tüm okulları imam hatipleştirmek için zorunlusunun yanına seçmeli din temelli dersleri programlara koydular ve öğrenciler için bu dersleri adeta zorunlu 'seçmeli' dersler haline getirdiler. Hatta gericilikte çitayı o kadar yükselttiler ki, eğitim tarihinde ilk defa Saray'da toplanan 20. Milli Eğitim Şurası'nda, okul öncesi eğitime din eğitimi eklenmesi yönündeki tavsiye kararı dahi alma cüretini gösterdiler. Değerler eğitimi, gerici dernek ve vakıflarla imzalanan onlarca protokol, kimi zaman tacize uğrayan çocuklarla gündeme gelen gerici yurtlar, fırsat buldukları noktada karma eğitimin hedef haline getirilmesi, hepsi AKP döneminde eğitimde gericiliğin çeşitli görüntüleri.

Sürekli değişen bakanlarla, programlarla, sınavlarla eğitim yap-boz tah-

tasına dönüştürüldü. Eğitimin içeriğini boşalttılar, milyonlarca öğrenci ve veli için endişeyi, stresi kronik hale getirdiler. Bütün bu tablonun içinde nitelikli okullar-niteliksiz okullar ayrımını yarattılar, her düzeyde sınavlarla milyonlarca öğrenciyi sonucu farklı kaynaklara, kurslara, özel hocalara ayrılabilen zenginliğe göre belirlenen acımasız bir rekabetin içine sürüklediler.

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN YIKIMI

Bütün bu koşullar içerisinde öğretmen de öğretmen olmaktan çıktı, geçmişte taşıdığı toplumsal, öncü kimliğini kaybetti. Bugün devlet okullarında ihtiyaç olduğu halde, ataması yapılmayan yüzbinlerce işsiz genç öğretmen, her köşede pıtrak gibi açılan okullar için ucuz işgücü, hatta kimi zaman ücretleri hiç ödenmeyen işgücü haline geldi. On binlerce öğretmen özel okullarda, çoğu zaman düşük ücretle, eğitim-öğretim ödeneği gibi hakları ödenmeden, güvencesiz ve esnek koşullarda, her sene sözleşmenin yenilenmemesi baskısıyla, mobbing altında, gelecek güvencesi olmadan çalışmaya zorlandı.

AKP yol parasına yetmeyen ücretli öğretmenlik gibi istihdam biçimlerinin yanında dayattığı yeni Öğretmenlik Meslek Kanunu ile uzman öğretmen ve başöğretmen gibi, meslek barışını daha da bozacak, dayanışma ile güçlenecek bir meslek olan öğretmenlik mesleğini rekabetçi hale getirmeyi hedefleyen bir adım attı. MEB'in merkez ve taşra örgütlerindeki gerici kadrolaşma ise akıl almaz boyutlara ulaştı. MEB'in merkez ve taşra örgütlerinin kadroları yetersiz, liyakatsiz, birikimsiz ama AKP'nin sadık kadrolarına teslim etti, mevcut birikim de yok edildi.

MESLEK LİSESİ SÖMÜRÜ MESELESİ

AKP'nin eğitim alanındaki piyasacı hamlelerinin bir bölümü de meslek liselerine ilişkin oldu. Patronlar "meslek lisesi memleket lisesi" diye bağırdıkça, mesleki eğitim yoluyla ucuz hatta bedava işgücü yaratma hevesini dile getirdikçe AKP de patronları kırmadı. Onlara her türlü teşviği sundu, patronlarla protokoller imzalandı, meslek okulları sermayeye hizmet eden çocuk sömürüsü yapan kurumlara dönüştü. Meslek liselerini çocuk işgücüyle atölyeye ve fabrikaya dönüştüren AKP, sömürünün doruğunda, "meslek liseleri üretim şampiyonu" diye sevinç çılgınlıkları attı.

Meslek liselerinde “Eğitim, üretim, istihdam döngüsünü güçlendirmek”, “uygulama becerilerini artırmak” gibi süslü laflarla bezenen çocuk işgücü sömürsü bugün devasa boyutlara ulaşmış durumda.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) verilerine göre, 2002-2022 yılları arasında 811 çocuk işçi yaşamını yitirdi. Bu ve çocuklarımıza yönelik yaşanan utanç verici birçok olay bırakın eğitimi AKP iktidarında ülkemizin çocuklarını dahi koruyamaz bir ülke haline geldiğini gösteriyor.

ANADİLDE EĞİTİM VE YABANCI DİLDE EĞİTİM

Ülkemizde eğitimde önemli sorunlardan biri de anadilde ve yabancı dilde eğitim konusu. Anadili Türkçe’den farklı milyonlarca yurttaşımız olmasına ve anadil çocuklarımızın tüm yönleriyle gelişimi için eğitimde çok önemli bir rol üstlenmesine rağmen konu yasaklar çerçevesinde ele alınmakta ve anadilde eğitim talebine ilişkin herhangi bir adım atılmamaktadır.

Bununla birlikte farklı düzeylerde birçok okulda yabancı dilde eğitim yapılmakta, aynı şekilde özellikle varıl ailelerin çocukları için her türlü yabancı dil öğrenme olanağı sunulmaktadır.

Eğitim tüccarlara ve gericiilere teslim edildiğinde olacak olan aktardığımız bu tablodur. Eğitim alanında yaşanan büyük yıkımın karşısında TKP’nin hemen bugün hayata geçirebileceği çözümü var.

ÇÖZÜM: KAMUSAL, PLANLI, BİLİMSEL VE LAİK EĞİTİM

Eğitim her aşamasında parasız sunulan kamusal bir hizmet olarak toplumun çıkarları doğrultusunda yeniden örgütlenir. Eğitim imkanları tüm toplumsal kesimlere eşit olarak sunulur ve eğitimden yararlanmada ortaya çıkabilecek eşitsizliklerin önüne geçmek için özel önlem alınır.

1- Kamusal Eğitim

Kamusal eğitim dediğimizde kastettiğimiz en basit haliyle paranın egemenliğinin eğitimden silinmesidir. Dileyen herkes, bilimsel olarak öngörülmüş başarı ölçütlerini yerine getirmek koşuluyla, öğrenimini son aşamasına kadar bedelsiz olarak sürdürür.

Kamusal eğitimin güvence altına alınması için tüm özel okullar ve özel eğitim kurumları devletleştirilecektir.

Bütün okulların nitelikli hale geldiği, öğrencilerin bilimsel bir eğitim öğretim sürecinden geçtiği okullarımızda velilerin ve öğrencilerimizin sırtında kambura dönüşen dersane, özel ders gibi uygulamalara da gerek olmayacaktır, bu tür uygulamalar kaldırılacaktır.

Zorunlu eğitim kapsamındaki tüm okullarda eğitim düzeyine göre beslenme ve ücretsiz yemek olanağı sunulacak, çocuklarımızın sağlıklı bir şekilde eğitime devam etmeleri sağlanacaktır.

Pandeminin gösterdiği gibi okullarda sağlık odalarının ve sağlık personelinin bulunması öğrencilerimizin sağlıklı bir gelişim göstermesi için büyük önem taşımaktadır. Tüm okullarımızda bunun sağlanması eğitim ve öğretim sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak ele alınacaktır.

Barınma tüm yurttaşlar için olduğu gibi öğrenciler için de haktır ve eğitim süreci boyunca bedelsiz karşılanacaktır.

2- Bilimsel ve Laik Eğitim

Dinin siyasete alet edilmesi son bulacak, dini referanslar eğitim sisteminden tamamiyle çıkarılacaktır. Eğitimin amacı bilimsel, laik ve evrensel değerlerle donatılmış özgür yurttaşlar yetiştirmek olacaktır.

Zorunlu eğitim kapsamında okullar arasında imam hatip, Anadolu lisesi, meslek lisesi ya da açıköğretim gibi ayrımlar olmayacaktır. Bu kapsamda esas olarak yıllardır sağ iktidarların arka bahçesi gibi gördükleri ve AKP döneminde de açıkça ifade edildiği gibi dindar nesil yetiştirmek için bir araç olarak görülen imam hatip okulları kapatılacaktır. Aynı şekilde özellikle okul öncesi eğitim dönemindeki çocukları hedefleyen sıbyan mektepleri tipi çoktan tarihin karanlığına gitmiş gerici kurumlar da kapatılacak, her çocuk nitelikli bir okul öncesi eğitim hakkına sahip olacaktır.

Zorunlu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi gibi dayatma içeren ve çocuklarımızın gelişim süreçlerine olumsuz etkiler yaratan dersler olmayacak, bilim insanlarının özenli çalışmalarıyla tarihsel bir perspektifle ve tüm

inançlara eşit mesafede hazırlanmış karşılaştırmalı dinler tarihi gibi dersler ortaöğretimde sunulabilecektir.

Bilimsel ve laik eğitime yönelik atılacak en önemli adımlardan biri de eğitim programlarının bilimsel eğitimin esasları doğrultusunda gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi, gerici, cinsiyetçi, ırkçı öğelerden tamamen arındırılması, insanlığın evrensel değerleri doğrultusunda yeniden oluşturulmasıdır.

3- Öğretmen İstihdamı ve Yetiştirme

İktidarımızda öğretmenlik hakkı elde etmiş bütün mezunlar hızlı bir planlamayla ihtiyaç doğrultusunda atanacak, sonraki yıllarda Eğitim Fakültesi kontenjanları da bu ihtiyaç doğrultusunda belirlenecektir. Yapılacak planlama sonucunda ülkenin öğretmen ihtiyacına göre eğitim fakültesi kontenjanları belirlenecek, ataması yapılmayan öğretmen sorunu tamamen ortadan kaldırılacaktır. Merkezi planlamayla öğretmen yetiştirilmeye başlandığında KPSS gibi sınavlar da gereksiz hale gelerek ortadan kalkacak, ölçme-değerlendirme süreçleri eğitim sürecinde çok yönlü olarak yapılacaktır.

Ayrıca öğretmen istihdam süreçlerinde sözleşmeli, ücretli, uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik gibi, birlik ve dayanışma halinde gelişecek bir meslek olan öğretmenliği rekabetçi bir yapıya sokan ve meslek barışını bozan uygulamalara son verilecektir. Bütün öğretmenler insanca yaşanacak ücretler ve mesleki gelişimlerini destekleyecek çeşitli teşvikler kapsamında kadrolu ve güvenceli olarak istihdam edilecektir.

Eğitim kurumlarında denetim, bir merkezi denetim ve rekabetçi performans konusu olarak değil, eğitimcilerimizin iç ve öz denetim yoluyla gerçekleşecek bir sistem olarak inşa edilecektir.

4- Anadilde Eğitim

İktidarımızda eğitim sistemimizde okul öncesi eğitim, ilk ve ortaöğretim zorunlu ve parasız olacaktır. Bilimsel ve laik bir eğitim sistemi kapsamlı hazırlıklarla kurulacak, ülkemizin yaygın olarak kullanılan anadilleri çerçevesinde talep eden yurttaşlar için kendi anadillerinde eğitim olanağı sunulacaktır. Yabancı dil eğitimi, insanlığın tarihsel, kültürel ve bilimsel

birikimini öğrenmenin ve ileriye taşımanın, evrensel değerlerin ve halklar arasındaki kardeşlik ve dayanışmayı güçlendirecek bir çerçevede ele alınacaktır.

5- Tüm Yerleşimlerde Nitelikli Eğitim

Bütün okullar etkili merkezi bir planlamayla, hem fiziksel hem kalifiye insan gücü anlamında yapılacak yatırımlarla en kısa zamanda nitelikli kurumlar haline getirilecek, böylece öğrencilerin öncelikli yaşadıkları bölgedeki en yakın okullarda eğitim alması teşvik edilecektir. Fiziksel olarak bunun mümkün olmadığı yerlerde öğrencilerin yatılı okul seçeneği de kullanılacak, öğrenciler tüm ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri, belirli nitelikleri taşıyan uzman çalışanların olduğu devlet yurtlarında barındırılacaktır.

6- Seçme ve Yerleştirme

İktidarımızda ölçme değerlendirme süreçleri bütün öğrencilerimiz için bilişsel, duyuşsal ve devinimsel gelişim süreçlerinin etkili bir şekilde sürdürülmesi, öğrenciye geri bildirim verilmesi, öğrencilerin ilgi, yetenek ve beklentileri, toplumun ihtiyaçları doğrultusunda öğrencilerin en başarılı alana yönlendirilmesi amacıyla yapılandırılacaktır. Kamusal eğitimin gereği olarak bütün düzeylerde ders kitaplarıyla araç gereçleri uzman ekiplerin koordinasyonu ile hazırlanıp bakanlık tarafından üretilerek ve öğrencilere parasız dağıtılacaktır.

İlköğretimden ortaöğretime geçiş süreci sınavsız olacak, öğrenciler öğretmen, rehber öğretmen, veli ve öğrenci işbirliğini esas alan ölçme değerlendirme uygulamalarıyla gelişim süreçlerine ilişkin bilgilendirilecektir.

Öğrencilerin bir üst öğretim kurumuna yönlendirilmesinde “öğrenci gelişim dosyası” gibi bütünsel değerlendirme süreçleri kullanılacak, bu dosyalarda öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinimsel gelişim özelliklerine ilişkin bilgiler sunulacaktır.

Ortaöğretim sürecinde öğrenciler yine okul yöneticisi, öğretmen, veli ve öğrenci, tüm bileşenleriyle koordinasyon içerisinde ilgi ve yeterlikleri çerçevesinde yakından izlenecek, yapılan bütünsel değerlendirme uygu-

lamalarıyla ve ülkenin ihtiyaçları da gözetilerek öğrencilerin mezuniyet sonrası akademik ya da mesleki yönlendirmeleri yapılacaktır. Ortaöğretim çok amaçlı ve çok programlı olarak yeniden yapılandırılacak, öğrencilerin tanınmasına yönelik yapılacak çalışmalarla bilim, sanat ve spor gibi alanlarda yönelim ve yetenekleri olan öğrenciler için kendilerini gerçekleştirebilecekleri ek olanaklar yaratılacaktır. Öğrenciler ilgi ve yönelimleri doğrultusunda ortaöğretim başarı puanları ve gelişim dosyaları esas alınarak yükseköğretime yerleştirilecek, merkezi planlamalarla uzun vadede yükseköğretim olanakları her yerde yeterli ve benzer düzeye geldiğinde yükseköğretime geçiş sınavsız olacaktır.

7- Borçlar Silinecek

Yükseköğretim ilgi ve yetenekleri doğrultusunda isteyen her öğrenci için parasız bir hak olarak tanımlanacaktır. Üniversite eğitimi dolayısıyla devlet tarafından öğrencilere kullanmak üzere sunulan öğrenci kredilerine ilişkin bütün borçlar faizleriyle birlikte silinecektir.

8- YÖK Kapatılacak

Yükseköğretim düzeyinde üniversiteleri piyasalaştırmanın ve üniversite bileşenleri üzerinde baskı kurmanın bir aracı haline dönüşmüş olan YÖK kaldırılacak, yerine yükseköğretim kurumları arasında bir eşgüdüm sağlama, planlı bir politika oluşturma ve uygulamayı kolaylaştırmak üzere bir kurul oluşturulacaktır.

9- Öğretmen ve Öğrenci Örgütlenmesi

Örgütlü toplum halkın lehine oluşturulan bütün kazanımların güvencesi olarak görüyoruz. Bu çerçevede eğitimin bütün bileşenleri için ayrı ve birleşik düzeylerde örgütlülük bir hak ve sorumluluk olarak değerlendirecek, bunlarla birlikte ifade özgürlüğü anayasal güvence altına alınacaktır.

Sendikal ve mesleki bu örgütlülükler bütün bileşenlerin haklarının korunup geliştirilmesinde, okullarda eğitim ve öğretim süreçlerinin etkili yürütülmesinde, eğitim kurumlarının geliştirilmesinde, eğitim politikalarının oluşturulmasında, uygulamaların denetlenmesinde, yaşam boyu eğitim ve gelişim süreçlerinin oluşturulmasında önemli sorumluluklar üstlenecektir.

10- Mesleki Eğitim

İktidarımızda hangi ad altında ya da gerekçeyle olursa olsun 18 yaşın altındaki çocukların çalıştırılması yasaktır.

Çocuk hakları ve eğitim bilimlerinin temel ilkeleri gereği mesleki eğitim zorunlu eğitim süreci sonrasında, 18 yaşından sonra olmalıdır. Bu çerçevede ortaöğretim düzeyinde tüm mesleki eğitim kurumları genel ortaöğretim kurumlarına dönüştürülecek, mesleki eğitim öğrencilerin ilgi ve yönelimlerine göre ülkenin ihtiyaçları ve toplumsal gereksinimler değerlendirilerek yüksekokul ve üniversite düzeyinde olacaktır. Ortaöğretim düzeyinde öğrencilerin gelişim düzeylerini, mesleki düzeylerini anlamaya yönelik çok yönlü ölçme değerlendirme süreçleriyle ve etkili rehberlik uygulamalarıyla öğrenciler mesleki yönelimlerini fark ederek bilinçli olarak meslek seçimi yapabileceklerdir.

11- Yaygın Eğitim ve Halk Eğitimi

Eğitim yaşam boyu devam eden bir süreçtir. İktidarımızda eğitimi sadece zorunlu eğitim dönemi ve yükseköğretim süreciyle sınırlı tutmamakta, yurttaşların ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda, bilimsel olarak belirlenmiş belli ölçütlerini yerine getirdiği sürece kendilerini geliştirmeleri için farklı alanlarda öğrenme olanaklarının yaşam boyu sunulmasını güvence altına almaktadır. Bu çerçevede eğitim okul öncesi eğitimden yükseköğretime, kitle iletişim araçlarında sunulan içeriklerden okul saati dışında okullarda ve okul dışında kurumlarda sunulan eğitimlere, kültür kurumlarında paylaşılan sanat ürünlerinden spor alanında sunulan tüm hizmetlere bütün programlar insanın çok yönlü gelişimine hizmet edecek şekilde yapılandırılacaktır.

Bu çerçevede en başa yazılacak önceliklerden biri 2022 yılında ülkemizde milyonlarca insan için bir gündem olan okumaz yazmazlık sorununun ortadan kaldırılmasıdır. Hayatın içinde olmanın, diğer yurttaşlık haklarını elde edebilmenin temel koşulu olan okur yazarlık programları yetişkinlerin yaşamlarına uygun planlamalar çerçevesinde hızlı bir seferberlik halinde tüm ülkede yaygınlaşacaktır.